

מדינת ישראל
STATE OF ISRAEL

משרד הבריאות
Ministry Of Health
ירושלים Jerusalem

לשכת היועצת המשפטית
Office of the Legal Advisor

י"ג באדר, תשס"ט
9 במרץ, 2009

לכבוד : נשיא בית המשפט העליון
נגיד בנק ישראל
היועץ המשפטי לממשלה
מזכיר הממשלה
המשנה ליועץ המשפטי לממשלה (חקיקה), משרד המשפטים
נציב שירות המדינה
הממונה על התקציבים, משרד האוצר
היועץ המשפטי למשרד _____
היועץ המשפטי, כנסת ישראל
היועץ המשפטי, מינהל מקרקעי ישראל
היועץ המשפטי, חברת דואר ישראל
היועץ המשפטי, משרד מבקר המדינה
דיקן הפקולטה למשפטים, האוניברסיטה העברית, ירושלים
דיקן הפקולטה למשפטים, אוניברסיטת תל-אביב
דיקן הפקולטה למשפטים, אוניברסיטת בר-אילן, רמת-גן
מנהל המכון למחקרי חקיקה ולמשפט השוואתי, הפקולטה למשפטים,
ירושלים
לשכת עורכי הדין, דניאל פריש 10, תל-אביב

הנדון: תזכיר הצעת חוק איסור התערבות גנטית (שיבוט אדם ושינוי גנטי בתאי רבייה), (תיקון מס' 2), התשס"ט-2009

רצ"ב תזכיר חוק שיש בדעתנו להגיש לממשלה.

נודה לכם על הערותיכם תוך 21 ימים ונשמח אם הערותיכם ישלחו אלינו בדוא"ל
לכתובת taliamery@moh.health.gov.il

ב ב ר כ ה

מרים הימני-הראל, עו"ד
היועצת המשפטית

העתקים :
יעקב בן יזרי, שר הבריאות
פרופ' אבי ישראלי, המנהל הכללי
ד"ר בעז לב, המשנה למנהל הכללי
פרופ' ב. גולדמן, יו"ר הועדה העליונה לניסויים רפואיים והועדה המייעצת
פרופ' בנימין שרדני, המדען הראשי
גבי עינב שמרון-גרינבוים, דוברת המשרד
עו"ד טליה אגמון, כאן

<http://mossportal/sites/btabay/lishkamishpatit/doclib/05980509.doc>

תזכיר חוק

א. שם החוק המוצע

חוק זה יקרא "חוק איסור התערבות גנטית (שיבוט אדם ושינוי גנטי בתאי רבייה), (תיקון מס' 2), התשס"ט-2009".

ב. מטרת החוק המוצע והצורך בו

החוק המוצע בא במטרה להאריך את תוקפו של חוק איסור התערבות גנטית (שיבוט אדם ושינוי גנטי בתאי רבייה), בחמש שנים נוספות – בפעם השנייה. הארכה זו נדרשת בעיקר לאור העובדה שהחששות וחוסר הידע בדבר ההשלכות של יישום טכנולוגיית השיבוט על בני אדם עדיין קיימים כפי שהיו בשלב שבטרם חקיקת התיקון לחוק, ומנגד שהדיון העולמי בהיבטים האתיים והמשפטיים של הנושא עדיין נמשך ללא הכרעה חד משמעית, אך ביתר שאת. בשנים האחרונות התקיימו דיונים באו"ם בדבר ניסוח אמנה בינלאומית האוסרת על שיבוט אדם לצורכי הולדה. בניגוד למצב שהיה טרם חקיקת החוק קיימים מדענים שונים ואף כתות המתהדרים ביכולתם ובכוונתם לשיבוט אדם, כך שנראה שהצורך בקביעת איסור על שימוש בטכניקה זו, כל עוד לא ברורות השלכותיה וכל עוד לא פגו הסכנות שביישום בלתי זהיר שלה, שריר וקיים, אולם, לצד האיסור יש להמשיך ולבצע בחינה מתמדת של יישומים אחרים של טכנולוגיית השיבוט, הנושאת בחובה ברכה פוטנציאלית בתחום רפואי מחלות חמורות ותחליף לצורך בהשתלת איברים.

כל עוד מכלול ההיבטים השונים של יישום הטכניקה לגבי בני אדם לא התבררו כל צורכם, ובכלל זה – ההיבטים המוסריים, החברתיים, הדתיים והמשפטיים, מוצע להוסיף ולקבוע שנדרשת תקופת זמן לשם בירור כל ההיבטים המורכבים הללו, ובתקופה זו אין לערוך שיבוט לצרכי הולדה או ניסויים בשיבוט כאמור.

הצעת החוק המקורית זכתה להתנגדות עזה של המדענים והחוקרים בישראל אשר חששו מהתקדים לפיו המחוקק מתערב לראשונה וקובע מגבלות על המחקר, דבר אשר היווה לטענתם פגיעה בחופש המחקר. במסגרת הדיונים שקוימו בכנסת בהשתתפות חוקרים ומדענים הוסכם כי ניתן לקבוע איסור על שיבוט לצורכי הולדה, כמו כן הוסכם כי תוקפו של החוק יהא לחמש שנים, אשר לאחריו תיבחן, בכל פעם מחדש, נחיצות קיומו של החוק והצורך בשינויים בו על-מנת להבטיח שהמגבלות על המחקר לא יימצאו ארכאיות, ועל מנת שלא לגדוע לחלוטין את ענף המחקר החשוב של שיבוט לצרכים תרפויטיים.

לפני חמש שנים הוארך תוקפו של החוק בחמש שנים נוספות, בד בבד עם ביצוע מספר תיקונים לפי הצעתם של חברי הכנסת. כיום מוצע לשוב ולהאריך את תוקף החוק בחמש שנים נוספות, ללא ביצוע תיקונים אחרים בו.

ג. עיקר החוק - תיקון סעיף התחולה - סעיף 8

הארכת תוקפו של החוק בחמש שנים, שמשמעותה הארכת תוקף האיסור על פעולות האסורות לפי החוק והארכת תוקף החובות החלות על הועדה המייעצת לפי החוק וסמכויות הפיקוח והאכיפה של הועדה.

ד. השפעת החוק המוצע על החוק הקיים

תיקון סעיף 8 לחוק.

ה. השפעת החוק המוצע על התקן ותקציב המשרד

אין.

ו. להלן נוסח החוק המוצע

חוק איסור התערבות גנטית (שיבוט אדם ושינוי גנטי בתאי רבייה) (תיקון מס' 2), התשס"ט-2009

תיקון 1. בסעיף 8 לחוק איסור התערבות גנטית (שיבוט אדם ושינוי גנטי בתאי רבייה), התשנ"ט-1999,¹ במקום המילים "חוק זה יעמוד בתוקפו עד יום ה' באדר התשס"ט (1 במארס 2009)". יבוא: "חוק זה יעמוד בתוקפו עד ליום כ"ט אדר א' התשע"ד (1 במארס 2014)".

¹ ס"ח התשנ"ט, עמ' 47, התשס"ד, עמ' 340.